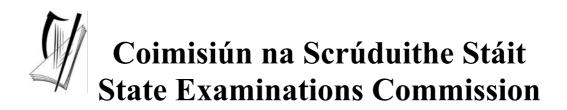
M 78 2007

Leaving Certificate Examination, 2007

HEBREW STUDIES

ORDINARY LEVEL

Time: 3 hours

Total Marks: 400

All four sections, A, B, C and D must be attempted. Each section carries 100 marks.

SECTION A

Candidates must answer on <u>ONE</u> passage only.

אַלוּ דְבָרִים שֵׁאֵין לָהֵם ישֵׁעוּרי יוהראיון יִתַבְּכּוּרִים יהפאה אּנְמִילוּת חֵסָדִים יוָתַלְמוּד תּוֹרָהי אַלוּ דְבַרִים שָׁאָדָם אוֹכַל יפֵירוֹתֵיהֵם כָּעוֹלָם הַזֵּה וְהַקֵּרֵן ייקימת ילו לעולם הבאי ייכבור נאם ייוּגמילות חַסַרִים ЗX יי והכאת שלום בין אדם לַחֲבֵרוֹי "וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֵגָד יכלםי.

- (a) According to the passage above, what things may one enjoy both in this world and in the world to come? (25)
- (b) Write a brief note on each of the following words:

1.

(25)

(c) Write a short essay on the importance of the family in transmitting Israel's spiritual values. Support your answer with appropriate biblical or Mishnaic references. (50)

OR

- ^{2.} וַתָּבֹּא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ הַחַּלְרָה וְהַמֶּלֶךְ זַקֵן מְאָ׳ד וָאָבִישַׁג הַשִּׁוּנַמִּית מְשָׁרָת אֶת־הַמֶּלֶךְ וַתְקָד בַת־שֶׁבַע וַתִּשְׁתַחוּ לַמֶּלֶךְ וַיָּאמֶר הַמָּלֶךְ מַה־ לֵּרְ: וַתְּאמֶר לוֹ אֲדֹנִי אֵתָר נִשְׁבַעָת בַּיחוָה אֱלֹהֶיךְ לַאֲמָתֶר בַּיִישְׁלמָה בְּגַרְ יִמְלְךְ אַחֲרֵי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־בִּסְאֵי: וְעַתָּה הַגַּה אֲדְנָיָה מָלֶךְ וְעַתָּה בְּגַרְ יִמְלְךְ אַחֲרֵי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־בִּסְאֵי: וְעַתָּה הַגַּה אַדְנָיָה מָלֶךְ וְעַתָּה הַגָּרְ יַמְלְךָ אַחֲרֵי וְהוּא יֵשָׁב עַל־בִּסְאֵי: וְעַתָּה הַגָּה אַדְנָיָה מָלֶךְ וְעַתָּה הַמָּלֶךְ וּשְׁתָר הַכּבֹן וּקִיאָב עַל־בָּכָאַיָּר וּמְרִיא־וְצַאוֹ לָרֹב וַיִקְרָא לְכָל־בְּגַי הַמֶּלֶךְ וּדְאָבְיָתָר הַכּבֹן וּלִיאָב שַר הַצְרָא וְמָרָא וְלָשָׁלמָה עַבְדְרָ לָשָׁל מָה הַמָּלֶךְ וּאַתָּה אָדְנִי הַמָּלֶך אַי הַרָּיחָר הַכּבֹן וּלִיאָב שִׁר הַצָּבָא וְלִשְׁלמָה עַבְדְרָ לָשָׁל מָה הַמֶּכָר אָדְנִי הַמָּלֶך עַינִי בַמָּלָך אַי הָרָיחָים: וְהָשָׁר הַמָּרָיאַין הַמָּרָ וּמָרָה הַבָּבָרָה וּמָר הַמָּכָר אַדְנִי הַמָּלֶר אָשְרְגָי הַמָּלֶך הַיּחָרָים: וְהָשָּעָר הַכָּרָישָׁר הַאָרָים: וּזְשָּרָה הַמָּלָר וְמָהָיתוֹה אָדְנָי הַמָּלֶר הַרָּשְׁלְעָה הַשְּרָים בּעַרָּ הַיּרָים בּמָרָ הַמָּרָים מָי וּדָרָר הַיּמָר הַיָּדְים מָּעָר הַיּשְּרָה הַיָּיָרָה וּדָיָים מָאָרָים מָי הַיַעָּרָה הַבָּיָרָים מָרָר הַתָּין הַיּאַנִים וְמָלִיתִי אָנִין הַמָּלֶר וּבְנָי הַנָּהָלָה הַיָּעָרָים בָּעִים בַעַרָּגָים בָּין הַיּאָרָים מָירוּים בּעִין בָּעָר הַמָּרָים בָיוּים הַיָּרָר הַבָּין בָעָר הַמָּעָר הַיָּעָר הַמָּאָרָן הַיּבָים הַיּעָרָים בַעָּר הַיּרָר הַיָּים מָיָרָר הַיּאָרָין אָרָרָי הַיַעָּרָר הַמָּלָר הַיּזָרָים הַיּאָרָר הָים בָּנָיר הַעָין הַיּאַים בּעָרָרָים בָעין בּמָשָּרָר הַמָּקר וּיה הַעָּרָר הַעָּעָר מָירָים בָען בָעָר בָעָיר הָעָרָה הַין הָיתִין הָייָים בּעָרָר הָיוּדָרָיי הָעָרָיים בָעָין בּיין הַין בָיין בּעָיקָה הַיּרָר הָעָרָין הָעָרָין הָיןרָר אָיָרָין הָין בָעָרָר בַעָין הַיין הָעָרָה הַיָעָרָין הַייָרָיין הָירָין הָין הַיָּין הַין רָיין הָיין הָיין בַייָרָר בַיּין בָיין הָירָין הָירָין הָיין הָיין בָין הָיוּין הָיין הָיין בָין ה
- (a) In the passage above, what complaint does Bathsheba make to the king? (25)
- (b) Parse and translate the following three words:

(c) Write a short essay evaluating the successes and failures in the life and reign of Solomon. Support your answer with biblical references. (50)

SECTION B

Candidates must answer on <u>ONE</u> passage only.

1.

רְּשִׁרֹטָוֹב וְאַל־רָע לְמַעַן תְּחְזָּוּ וּיהִי־בֵּן יהוְה אֱלֹהֵי־צְּבָאוֹת אִתְּבֶם בַּאֲשֶׁר אֲמַרְתָם: שִׂנְאוּ־רָע וְאֶהֶבוּ טוֹב וְהַצִּיגוּ בַשַּעַר מִשְׁפֵּט אוּלֵי וֶחֲנֵן יהֹוָה אֱלֹהֵי־צְּבָאוֹת שְׁאֵרָית יוֹמַף: ⁵לָבֵׁן בְּה־אָמַר יהוֹה אֱלֹהֵי צְּבָאוֹת אַדֹנָי בְּכָל־רְחֹבַוֹת מִסְפֵּר וּבְכָל־חוּצְוֹת יאמְרָוּ הוֹרְתוֹ וְקָרְאָוּ אִבָּר אֶל־אֵבָל וּמִסְפֵּר אֶל־יִוּדְעַי גָהִי: וּבְכָל־בְּרָמִים מְסְפֵּר בִּי־אֶעֶבָר בְּקַרְבְּךָ אַמַר יהוֹה:

- (a) In the passage above, what does the prophet urge the people to do to avoid destruction? (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew to the passage above. (25)
- (c) Write a short essay discussing the conflict that could occur between prophet and king in Ancient Israel.
 Support your answer with biblical references. (50)

OR

2. בְּנִי אִם־תִּקָּח אֲמָרֵי וֹמִצְוֹתֵׁי תִּצְפָּן אִתָּרְ: לְהַקְשִׁיב לֵחָרְמֵה אָזְגֵרְ תֵּשָׁה לִבְּרֶ לַחְבוּגָה: כִּי אֵם לַבִּיגֵה תִקְרֵא לַתִּבוּנָה תִתֵן קוֹלֶך: אִם־תְּבַקָשֶׁנָה כַבָּסֶף וֶכַמַּטְמוֹנִים תַּחְפְּשֶׂנָה: אָו תָּבִין יִרְאַת יהוֶה וְדָעַת אֱלֹהֵים תִּמְצָא: בּי־יהוה יִתֵּן חַכְמֵה מִׁפִיו דְעַת וּתִבוּנֶה: °

(a)	What advice is offered in the passage above?	(25)
(b)	Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above.	(25)
(c)	Write a short essay outlining the context and background of wisdom teaching found in the Bible. Support your answer with appropriate biblical and historical references.	e (50)

SECTION C

Candidates must answer on <u>ONE</u> passage only.

1. לַמְנַצִּׁם מִזְמִוֹר לְדָוִד: יַעַּוְךָ יְהוּה בְּיוֹם צָרֶה יְׁשַׁגֶּבְרָ שֵׁם ו אֱלֹהֵי
זַעַקָּב: יִשְׁלַח־עָזְרְךָ מִאֶדֶשׁ וֹמִצִיוֹן יִסְעָדֶרַ: יִזְבָּר בָּל־מִנְחֹתֶךָ
זְעוֹלָתְךָ יְדַשְׁנֵה שֶלָה: יֵתֶּן־לְךָ כִלְבָבֶרְ וֵכָל־עֲצָתְרָ יְמַצִאַ: וְרַשְׁנֵה שֵּלֵה וּ
בִּישְׁנִעָּהָ וְדַשְׁנֵה שֶלָה: יֵתֶּן־לְרָ כִלְבָבֶרְ וֵכָל־עֲצִתְרָ יְמַצִּתְרָ יְמַצִּתוֹ וְזָבְעָתוֹ וְזָבַל־עַצְתַרָ יְזַשְׁגָּהוֹ וְזַרְשְׁנֵה שֵּלָה: יִתֶּן־לְרָ כִלְבָבֶרְ וֵבָל־עֲצִתְרָ יְמַצִּתְרָ יִזשְׁגָהוֹ וּ יִסְעָדֶרַ: יִזְבָּר בָּל־מִנְחֹתֵרְ וֹשְׁנָה וּ וְזִשְׁנָה שְּבָהוֹ וְזָבְעָתוּ וְזַמְרָ וְמַצְתְרָ יְרַשְׁנֵה שֶלָה: יִתֶּזִין לְרָ כִלְבָבֶרְ וֵבָל־עֲצִתְרָ יְמַצִּתְרָי וּבְעָתוֹי וְזָשְׁנָה שֵּלָה: יִתָּזִין לְבָרָבְיָבוּ וּה בָּל־מִשְׁאֲלוֹתִירָ: עַתָּחייִתוּ בְּתָעוֹים בּיְשְׁנִים אוֹיחוֹ יָעַנַהוּ מִשְׁמֵי קָרְשָׁוֹ בִּבְרָבִיהוֹם בְּבְיּתוּים: אֵלְהַינוּ בִיְבָעָתוֹי הַבְּעָתִי וּבִיּשְׁבּים וּאֲלֵהוּ וּבְעָתוּים בָּבְרָתוּים בְעָּתוֹים בְאָלְהֵינוּ בַּבְרָעוּים בּאָבָרוּת יִשְׁתוּירָהוּ הַעָּתוּים וּאוֹה בְּיּחִתוּ הַיִשְׁגָּבוּ וּשְׁע יְמִינוֹי וּשְׁעַיּתוּים בּאָלָהוּירָים בַשָּמִים וַאֲלָהוּים בּיּשְׁמִים וּשִנוּתוּ בָּבְרַמוּים הַאָּבָהוּ הַבְיּתוּה הַיְשָׁתוּה שִּלָּהוּתוּים בּרָעוּים בַבּרָים בּרּעוּים בְּתָחוּים בּעָבָהוּ שִיּהוּים בְּעָתוּים בַשָּרָשׁים וּיחוֹים בּאָבָהוּתוּין בְעָתוּים בַשָּבָיהוּ הַיּעָרָה וּבִיּבוּים בּבּרּים בְּשִרּים בַשּוּיחוֹים בְעָשָׁת יִיםוּהוּ הַיּבָרָים בּבּרָים בְּשָּרָים בַשּוּים בְעָבָרוּים בְּבָרָה שִים בַשּרָים בַשּרָים בַשּוּים בַשְּיחוֹין בִירָי הַיָּבָיהוּ בַיּבָים בַיּבָים בְּיּחוֹם בּעוּרָין בְעָבָרָהוּים בּבּרָים בְּשָּר בְשָּעוּים בּשְּהים בּיהוּה בְעָרָה בְעָבּרוּים בּרָים בְירָרָים בְּישוּים בּיין בְירָים בְרָים בּירִים בְּבָר בְעָהוּין בּירָר בְיּבָר בְיוּה בְיּבָיהוּים בּירָים בְּבָרָר בְעָרָה בְיּרָיתִי בּיישָּרוּים בּיןרָים בְישִים בּיוּים בּייוּין בּיים בּין בּיים בּייוּה בּייוּין בּירָרָר בְיבָרָים בּירִים בּירוּים בּין בּייוּין בְייָר בָייוּים בּייוּין בּייוּין בּירָים בְייוּים בּייוּשִיים בּירוּין בַיּיןרוּיוּין בּייוּים בּירָין

(a) What prayers and hopes are expressed in the Psalm above? (25)

(b) Parse and translate the following three words:

(c) Write a short essay illustrating the importance of sacrifice in Ancient Israel. Support your answer with biblical references.

ספ געבר העקעו אָל־מצות יהוה אָלְהֵילֶם אָעֶר אָנכֶי אַשֶׁר הִשְׁמְעוּ אָל־מצות יהוה אֱלְהֵילֶם אָשֶׁר אָנכֶי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיוֹם וְהַקְלָלָה אם־לָא תִשְׁמְעוּ אָל־מִצְוֹת יהוה אֵלְהֵילֶם וְסַרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנכֵי מְצַוֶּה יהוה אֵלְהֵילֶם וְסַרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנכֵי מְצַוֶּה יהוה אַלְהֵילֶם וְסַרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנכֵי מְצַוֶּה יהוה אַלְהֵילֶם וְסַרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנכֵי מְצַוּ יהוה אַלְהֵילֶם וְסַרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךָ אָשֶׁר אָנכֵי מְצַוּ יִרְאֶהֵה וְזָתִהָם מִזֹרַה הָלָאר אָשֶׁר־אַתָּה כָּא־שָׁמָה לְרִשְׁתָּה וְגָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַלִּהַר גְּרִזִּים וְאָת־הַקְלָלָה עַלִּהָר עִיבָלּ: הַלָּא־הַמָּה בְּעֵכֶר הַיִּרְדֵן אַחַבִי דֶּהֶךְ מְכָוֹא הַשָּׁמָש בְּאֶנֶץ הַבְּנָעָנִי

- (a) What instructions are given in the passage above?
- (b) Either

Write a note on the traditions associated with

or

Give a suitable title in Hebrew to the passage above.

(c) Write a short essay on the origins and development of Passover. Support your answer with biblical references. Page 4 of 5 (25)

(25)

(50)

(50)

SECTION D

Candidates must answer on <u>ONE</u> passage only.

1. נַיָּצַן הָעָם וַיֹּאמֶר הַלִילָה לָנוּ מֵעַזָב אֶת־יהֹוֶה לַעֵבָד אֶלֹהִים אֲחֵרִים: כִּבִּי יהֹוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתְנוּ וְאֶת־אֲבוֹתֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַים מִבֵּית עַבָּרִים וַאֲשֶׁר עַשָּׁה לְעֵינֵינוּ אֶת־הָאֹתְוֹת הַגְּדֹלוֹת הָאַלֶּה וַיִּשְׁמְרֵינוּ בְּכָל־הַלֶּרֶן אֲשֶׁר־הָלֵכְנוּ בָּה וּבְכל הַעַמִים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ הָאַלֶּה וַיִּשְׁמְרֵינוּ בְּכָל־הַלֶּרֶך אֲשֶׁר־הָלֵכְנוּ בָה וּבְכל הַעַמִים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ הָאַלֶּה וַיִּשְׁמְרֵינוּ בְּכָל־הַלֶּרֶך אֲשֶׁר־הָלֵכְנוּ בָה וּבְכל הַעַמִים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בְּקַרְבָם: וַיְגָרָשׁ יהוֹה אֶת־יהוֹה בִּי־הָוּא אֱלֹהֵינוּ: וַיֹּאמֶר הַוֹשְׁב הָאָרָץ מִפְנֵינוּ גַּם־אַנַחְנוּ נַעֲבְד אֶת־יהוֹה בִּי־הָוּא אֱלֹהֵינוּ: וַיֹּאמֶר הַוֹשְׁעַ אֶל־הָעָם לָא תְוּכְלוֹ לַעֲרָד אֶת־יהוֹה בִּי־הָוּה בִי־אָלַהִים קָרשִׁים הָוּא אַל־קַנּוֹא הוּוּא לְא־יִשָּׁא לְפִשְׁעַכֶם וּלְחַטּאותֵיכָם: בִי תַעַזְבוּ אֶת־יהוֹה לַבְם: וַעָּבִדּתָם אֶלהֵי נַבָּר וְשָׁב וְחַרֵע לָכָם וּלְחַטּאותֵיכָם: בָּי תַעַזְבוּ אֶת־יהוֹה לַבְם: וַיְבָרָי אָר הַעָּר הָשָׁר לָארָר הָלָים וּבָרָר אָעַרִר אָת־יהוֹה בּעָרָר אָרָהָים אָחוּנוּים בַּיּר הַצָּרָה אָרִיהוֹה בָעָרָד אָעָרָה אָמָרָים הָאָראָבוּתוּנוּ הַעַרָּרָא לָאריים הָרָשָׁם אָרָים הַאָּעָר אָשָּר לָעַים בּירָהָא הָארָרָים הָאָת ווּא לָאריהָשָּא שָּרָבוּ נוּבוּר בָעָרָר הָעָרָים הָרָרָזוֹים בּירָהוּה בִירָקוּעוּים אָעָרָים הָרָנוּים הָעָר בַיָּבָר הַיָּרָים הָעָרִים הָרָרָים אָרָרָים הָים הָים הָנָרָא לָאריים אָעָרָים הָעָרָים הָים הַיָּים הָים הָיהוּים הָים הָים הָיָרָם הָיָרָים אָרָים הָים הַיָּים הָים הָים הָים הָים הָים הַבָּם וּיָים אָים הוּה אָרָים הָים הַיָּים הָים הָים הַינוּינוּין הַעָרָים הַים הָים הַיָרָים הַיּרָרָים הָים הַים הָיהוּה אָרָים הַיּים הַיָרָרָים אָנוּין בַעָרָים אָיהוּינוּין רָיא אָרָים אָים הַינוּין בָיים אָעָריין הַיּינוּין הַיינוּין הַים הָיוּים הָיָנוּין הוּיים אָים הַיּים הַיּים הַיָּרָים הָינוּין הָשָּין הַיוּים הַיָּים הָים הַיָם אָיהָין הָיָם הָיה בּיָרָר הָיים הַיָּרָין הַיָּרָין הָיבוּין הָשָּין הַיוּים הָיים הַיָּים הָיים הָיין הַיין הָיים הָיים הַיָים הָיים הָיין הַיָּין הַיָּיןים הָיי בּ

(a) According to the passage above, what good things has the Lord done for his people? (25)

(b) Comment on the meaning and significance of the following phrase in the context of the passage above:

(25)

(25)

(c) Write a short essay outlining the privileges and responsibilities of Israel as a chosen people as expressed in the Bible and Mishnah.
 Support your answer with appropriate biblical or Mishnaic references. (50)

OR

- 2. בִּי־כַה ו אָמַר יהוֹה רָגָּוּ לְיַעֵּקְב' שִׁמְחָה וְצַהֲלָוּ בְּרָאשׁ הַגוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוּשָׁע יהוה אֶת־עַמְרָ אַת שְׁאַרִית יִשְׁרָאֵל: הִנְגִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבַּצְתִים מַיַּרְכְּתִי־אָּרֶץ בָּם עוֹר וּפּשִׁם הָרָה וְיֹלֶדֶת יַחְדָו קָהָל גָּדָוֹל יָשׁוּבוּ הַנָּה: בִּבְרֵי יָבֹאוּ וּרְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֵם אוֹלִיבֵם אֶל־נַחֲלֵי מַיָם בְּדֶרֶך יָשָׁר לָא יִבַּשְׁלָוּ בֶּה בִּי־הָיִיָתִי לְישִׁרָאֵל לְאָב וְאֵפַרֵים בְּלֵרֵי הָוּא:
- (a) What promises does the Lord make in the passage above?
- (b) Either

Comment on the phrase: אֶת שָאַרִית יִשְׁרָאֵל:

or

Give a suitable title in Hebrew to the passage above.

(c) Write a short essay outlining the ways in which various historical situations gave rise to Messianic hopes among the people of Israel.
 Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)